

Riktlinjer för skylt- och ljusanordningar i Vetlanda kommun

Dokumenttyp:	Riktlinje
Beslutad av:	Miljö- och byggnämnden (2019-01-30 § 13)
Gäller för:	Alla kommunens verksamheter
Giltig fr.o.m.:	2019-02-05
Dokumentansvarig:	Miljö- och byggförvaltningen
Senast reviderad:	2019-01-30 (miljö- och byggnämnd § 13)
Senast granskad:	2019-01-30

Innehåll

Riktlinjer för skylt- och ljusanordningar i Vetlanda kommun	1
Innehåll	2
Inledning	3
Vad är en skylt?	3
Vad är en ljusanordning?.....	3
Bygglövsplikt	4
Inom detaljplan	4
Inom områdesbestämmelser	4
Utanför detaljplanelagt område och områdesbestämmelser	4
Ansökan om bygglov	4
Kostnad för bygglov	5
Tillsyn.....	5
Andra tillstånd	6
Markupplåtelse	6
Ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter.....	6
Väglagen och lagen om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning .	6
Utformning och placering av skyltar- och ljusanordningar	8
Tolkning av lagstiftningen rörande olika typer av skyltar och ljusanordningar ..	9
Elektroniska skyltar i Vetlanda kommun	15
Budskap	15
Teknik	15
Placering	16
Trafikmiljö	17
Utformning.....	17
Miljöpåverkan	17
Miljöbalken	18
Övrigt.....	18

Inledning

Det är många som vill synas genom en skylt i Vetlanda kommun. Verksamheter, kommunen och företags behov att synas ska sammanfalla med trafiksäkerhet och en tilltalande stads- och landskapsbild.

Riktlinjerna för skylt- och ljusanordningar syftar till att skapa en enhetlig utformning av skyltning i kommunen och främja likabehandling. Riktlinjerna för skylt- och ljusanordningar är en tolkning och ett förtydligande av plan- och bygglagens och plan- och byggförordningens paragrafer. Detta dokument ska vägleda invånare, verksamhetsutövare, handläggare, politiker och fastighetsägare hur kommunen har tolkat lagstiftningen rörande skyltar och ljusanordningar.

Vad är en skylt?

Med skylt avses i dessa riktlinjer en skylt, elektronisk skylt, tavla, flagga, anordning eller annat med syfte att förmedla information, budskap eller reklam med hjälp av bild, text, symboler eller annat.

Vad är en ljusanordning?

Ljusanordningar är precis som skyltar, en viktig del av stadsmiljön. En ljusanordning skiljer sig dock från skylt, då skylten ofta har ett budskap medan ljusanordningens uppgift är att lysa upp föremål och platser på dygnets mörka timmar. En ljusanordning kan även bidra till att skapa trygghet.

Bygglovsplikt

Inom detaljplan

Enligt 6 kap. 3 § plan- och byggförordningen (2011:338) krävs det bygglov för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra skyltar eller ljusanordningar i områden som omfattas av detaljplan. I förordningen finns ingen hänvisning till vad som är att beakta som skylt- eller ljusanordning.

Inom områdesbestämmelser

Enligt andra stycket, 6 kap. 4 § plan- och byggförordningen (2011:338), får kommunen i områdesbestämmelser bestämma att det krävs bygglov för att

2. Sätta upp, flytta eller väsentligt ändra skyltar eller ljusanordningar inom ett område som utgör en värdefull miljö.

Områdesbestämmelserna liknar på flera sätt detaljplanen, men reglerar ett begränsat antal frågor om hur man ska använda marken. I Vetlanda kommun finns dessa bestämmelser för följande områden: Karlstorp, Ädelfors, Näshult, Flishult och Lannaskede. Följande gäller för respektive område, beträffande skyltar och ljusanordningar.

- Karlstorp kyrkby: restriktivitet bör gälla vid uppsättning av skyltar och ljusanordningar (råd och rekommendation).
- Lannaskede kyrkby, Näshults kyrkby och Ädelfors bruksmiljö med gruvområde: utökad bygglovsplikt (samma regler som inom detaljplan) för att sätta upp eller ändra skyltar och ljusanordningar

Kartor över områden med områdesbestämmelser finns på vetlanda.se.

Utanför detaljplanelagt område och områdesbestämmelser

Här gäller inte bygglovsplikten. Dock kan skylten kräva annat tillstånd, läs mer under rubriken andra tillstånd.

Ansökan om bygglov

I bygglovsprövningen är byggnadsnämndens uppgift att förena verksamheters behov av att annonsera och samtidigt verka för en attraktiv stadsmiljö, trafiksäkerhet och tillgänglighet. Byggnadsnämnden granskar placering, utformning och antalet skyltar.

Skyltar och ljusanordningar uppsatta under en begränsad tid, kan ges tidsbegränsat bygglov enligt 9 kap 33 § plan- och bygglagen (2010:900). Ett tidsbegränsat bygglov kan ges för högst tio år. Tiden kan på sökandens begäran förlängas med högst fem år. Sammanlagda tiden får dock inte överskrida totalt 15 år.

Återkommande åtgärd såsom uppsättning av skylt som upprepas varje säsong under två eller flera år i följd, kan få bygglov för ändamål av säsongskaraktär. Åtgärden får då enligt 9 kap. 9 § upprepas utan ny prövning om det sker inom ett år från det att åtgärden senast avslutades, plan- och bygglagen (2010:900).

Handlingar som ska skickas in:

- Ansökan för byggärende
- Ritning/fotomontage som visar skylten-/ljusanordningens läge på fastigheten. Mått ska redovisas från skyltens underkant till marken.
- Ritning/fotomontage på anordningen med mått, material och kulör
- Enkel kontrollplan, mall finns på vetlanda.se

Kostnad för bygglov

Avgift för:

- Liten skylt, vepa, skyltpelare, stadspelare eller ljusramp < 15 kvm cirka 1 400 kr
- Stor skylt, vepa, skyltpelare, stadspelare eller ljusramp > 15 kvm cirka 3 200 kr
- Därutöver per skylt cirka 800 kr

Väsentlig ändring av skylt-/ljusanordning medför samma arbetsinsats som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt.

Skylt-/ljusanordning i samband med nybyggnation, placerad på samma fastighet, max 15 kvm är avgiftsfri. Är skylten större än 15 kvm tas avgift ut enligt ovan.

Avgifterna baseras på 2019 års prisbasbelopp och kan komma att ändras från år till år.

Tillsyn

Skyltar och ljusanordningar som kräver bygglov, men som sätts upp utan lov, utgör olovligt byggande. För olovligt uppsatt skylt tillämpas 11 kap 51 § plan- och bygglagen (2010:900). Enligt 51 § ska tillsynsmyndigheten, miljö- och byggnämnden ta ut en byggsanktionsavgift om någon påbörjar en åtgärd i fråga om skylt eller ljusanordning som kräver lov innan startbesked meddelats. Enligt samma kapitel 57 § ska byggsanktionsavgiften tas ut av den som, när överträdelsen begicks, var ägare till fastigheten, den som begick överträdelsen eller den som har fått fördel av överträdelsen.

Enligt 11 kap 5 § plan- och bygglagen (2010:900) ska tillsynsmyndigheten pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag.

Enligt 11 kap 6 § ska det som gäller för byggnadsverk i detta kapitel tillämpas också i fråga om skyltar och ljusanordningar.

Även om det är ärende där länsstyrelsen prövar beslut, så är det miljö- och byggnämnden som bedriver tillsyn över dessa skyltar, enligt 11-12 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (1998:814).

Andra tillstånd

Markupplåtelse

Om skylt- eller ljusanordning ska placeras på någon annans mark eller byggnad krävs tillstånd från fastighetsägaren. Om man placerar anordningen på kommunens mark krävs tillstånd från ansvarig markförvaltare på tekniska kontoret.

Ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter

Skyltar som placeras på eller mot offentlig plats inom detaljplanelagt område kräver tillstånd från polismyndigheten enligt 3 kap. 1 § ordningslagen (1993:1617).

I kommunens allmänna lokala ordningsföreskrifter, 06 FS 2009:144 Ö18/09 finns föreskrifter beträffande skyltar och ljusanordningar.

Utskjutande anordningar över gångbana ska inte sitta på en lägre höjd än 2,70 meter respektive 4,60 meter över körbana.

10 § Affischer, annonser och liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på offentlig plats, husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Inte heller krävs tillstånd för näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Väglagen och lagen om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Inom ett vägområde (oftast 5-10 meter från vägbana)

För åtgärd som menligt kan inverka på trafiksäkerheten eller vara till olägenhet för vägens bestånd, drift eller brukande kräver tillstånd från Trafikverket enligt 43 § väglagen (1971:948).

Intill ett vägområde

Intill ett vägområde, utanför detaljplan krävs tillstånd från länsstyrelsen för att vidta åtgärd som kan vara olägenhet för vägens bestånd, drift eller brukande enligt 45 § väglagen (1971:948).

Skyltar inom ett avstånd av 50 meter från ett vägområde

Utanför detaljplan kan det krävas två tillstånd.

Enligt väglagen för anordning av reklam, propaganda eller liknande ändamål som är uppsatta utomhus. Dock krävs det inte tillstånd för anordning uppsatt på byggnader för upplysning om affärsrörelse eller annan verksamhet på stället eller för anslagstavlor för meddelande som rör kommunala angelägenheter, föreningssammanträden, auktioner eller dylikt. Tillstånd ges av länsstyrelsen som prövar trafiksäkerheten enligt 46 § väglagen (1971:948).

Enligt lagen om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning, krävs tillstånd för tavla, skylt, inskrift eller jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål. Tillståndet ges av länsstyrelsen som prövar inverkan mot landskapsbilden, enligt 6 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (1998:814).

Skyltar placerade mer än 50 meter från ett vägområde

Utanför detaljplanelagt område krävs enligt ovan tillstånd av länsstyrelsen enligt lagen om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning, för tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål som är varaktigt uppsatta utomhus, enligt 6 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (1998:814).

Skyltar inom område för friluftsliv

Skyltar för att avvisa allmänheten för ett område som är av betydelse för friluftslivet, får inte sättas upp utan tillstånd av kommunen, enligt 5 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (1998:814).

Utformning och placering av skyltar- och ljusanordningar

För att en skylt tydligt ska föra fram sitt budskap ska den anpassas till miljön den ska placeras i. Nedan presenteras generella råd- och riktlinjer oavsett typ och område som skylten eller ljusanordningen ska placeras i. Tillämpning av råd- och riktlinjer görs av tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden.

- Vid ny-, till- eller ombyggnation bör utformning samt placering av skyltar beaktas redan i projekteringsstadiet. Prövningen ingår då i den ordinarie bygglovsprövningen.
- Skylt ska underordnas och anpassas till omgivningens och byggnadens arkitektoniska karaktär och uttryck. Detta är extra viktigt på kulturhistoriskt värdefulla byggnader, se Vetlanda kommuns kulturhistoriska utredning. Bedömningar görs i varje enskilt fall utifrån gällande förutsättningar.
- Skyltar och ljusanordningar får inte täcka värdefulla tidstypiska byggnadsdetaljer.
- Generellt tillåts inte skyltning på natur- eller parkmark.
- Skyltar eller ljusanordningar får aldrig påverka trafiksäkerheten eller konkurrera med trafikskyltning.
- Fasadbelysning, skyltbelysning och likartad belysning får inte blända kringliggande bostäder.
- Verksamheter som befinner sig i gatuplan ska i första hand skylta i gatuplan.
- Verksamheter som finns ovanför gatuplan ska i första hand skylta vid dess entré.
- För verksamheter i samma byggnad eftersträvas samordning av skyltning.
- Skyltning genom målning direkt på fasad, belysta skyltar, skyltar med corona effekt samt målade eller smidda skyltar i traditionell utformning är alltid att föredra.
- Bildväxlande eller elektroniska skyltar kan undantagsvis godtas om de inte bidrar till störning av trafiksäkerheten eller andra typer av störning.
- Uthängande skyltar ska sitta vinkelräta mot fasad och vara dubbelsidiga.
- Markiser, flaggor och övriga utskjutande anordningar över gångbana ska inte sitta på en lägre höjd än 2,70 meter respektive 4,60 meter över körbana.
- Skyltmaster/skyltpylon/stolpskylt bedöms i varje enskilt fall, kan med fördel vara gemensam för flera verksamheter.
- Skyltar får inte användas som vägvisning eller hänvisning utan ska vara placerade i omdelbar anslutning till verksamheten.

Tolkning av lagstiftningen rörande olika typer av skyltar och ljusanordningar

Detta gäller inom detaljplanelagt område och områdesbestämmelser. Vad som gäller utanför detaljplan, se rubrik andra tillstånd.

Typ av skylt	Bygglov?
Affischtavla/pelare uppsatt eller fristående	Bygglov
Banderoll, vepa eller liknande	Bygglov
Belysning av skylt (prövas normalt med skyltlovet)	Bygglov
Belysning vid motionsspår	Inte lovplikt
Bildväxlande eller elektronisk skylt	Bygglov
Byggplatsskylt	Se lista nedan
Fasadbelysning bostadshus	Inte lovplikt
Flagga, nationsflagga	Inte lovplikt
Flagga med reklam	Bygglov
Gatubelysning	Inte lovplikt
Informations- och orienteringstavlor	Se lista nedan
Julbelysning över gator	Inte lovplikt
Ljusprojektion på fasad, mer än 4 veckor	Bygglov
Markis, fällbar som dras upp varje dag med mycket lite reklam/logga	Inte lovplikt
Markis, fällbar som dras upp varje dag, markisen primärt reklambärare	Bygglov
Målat reklambudskap	Bygglov
Parabolantenn med reklam/text kopplat till verksamheten	Bygglov
Reklamskylt, alla förekommande typer, fristående, på fasader, tak	Bygglov
Reklamytor/reklamtavlor	Bygglov
Skylt inomhus	Inte lovplikt
Små skyltar, en per verksamhet max 1 kvm (polistillstånd inom offentlig plats)	Inte lovplikt
Stolpskylt, skyltpylon	Bygglov
Strålkastare med horisontell eller vertikal stark ljusspridning	Bygglov
Tillfällig skylt/affisch/ljusanordning, uppsatt max i 4 veckor	Inte lovplikt
Trafik- och informationsskylt, väg- och sjömärken enligt förordning	Inte lovplikt
Trottoar-/gatupratere	Inte lovplikt
Täckta skyltfönster med text på utsidan av fönstret	Bygglov
Valreklam	Inte lovplikt
Väsentlig ändring av befintlig skylt	Bygglov

Denna lista avser bara bygglovsplikt för skylt-/ljusanordningen, inte byggnaden/planket med mera, som skylten/ljusanordningen är uppsatt på.

För skylt- och ljusanordningar som inte faller inom någon kategori i dokumentet, eller om du är osäker på inom vilket område (detaljplan eller områdesbestämmelser) fastigheten är belägen, kontakta handläggare på miljö- och byggförvaltningen för bedömning i det enskilda fallet.

Affischtavla/pelare, uppsatt eller fristående

Med affisch- tavla/ pelare menas reklampelare, obelysta och belysta stortavlor med uppsatta reklambudskap och liknande. Gemensamt för dessa tavlor är att de har skiftande utbytbara reklambudskap. Utseendet varierar men platsen på tavlan är bestämd.

Krävs bygglov: ja om det inte är inom en idrottsanläggning och tavlan är riktad mot "insidan"/anläggningen.

Banderoll, vepa eller liknande

Det är oftast mjuka långsmala skyltar, som trycks på plast, tyg, duk eller liknande material. Förekommer på fasader, staket, plank, mellan träd, över gator m.m. Banderoller, vepa eller liknande som har ett uttalat kommersiellt eller politiskt budskap och tillåts endast i undantagsfall vid jubileumsfirande.

Krävs bygglov: ja utom vid tillfällig uppsättning i samband med arrangemang, läs mer under "tillfällig skylt".

Belysning av skylt (prövas normalt med skyltlovet)

Krävs bygglov: om den har stor omgivningspåverkan eller riskerar att blända.

Belysning vid motionsspår

Krävs bygglov: om den har stor omgivningspåverkan eller riskerar att blända, krävs bygglov. I övriga ärende: nej

Bildväxlande eller elektronisk skylt

Med bildväxlande skyltar menas skyltar som ändrar utseende. Det kan vara trekantiga stavar som med jämna tidsintervall vrids 1/3-varv varvid ny bild uppstår, det kan vara bildskärmar, rörliga diodskyltar, bakifrån belysta tavlor med växlande bilder, växlande bilder direkt på fasad eller annan yta som inte finns där för att vara skyltbakgrund, löpande text, diodskyltar, LED m.m. Bildväxlande skyltar fångar uppmärksamhet på ett effektivt sätt och det estetiska värdet beror på bilderna som visas samt bakgrundens utformning. Bildväxlande skyltar innehåller ofta allmän kampanjinformation och varureklam som oftast inte har anknytning till verksamhet på platsen.

Bildväxlande skyltar är svåra att anpassa till kulturhistoriska byggnader och andra byggnader som har arkitektoniska värden och är därför olämpliga på sådana byggnader. Dessa skyltar är svåra att placera och utforma så att de uppfyller plan- och bygglagens krav på lämplighet. De är bl.a. olämpliga i småskaliga stadsmiljöer. Enligt Trafikverket kan rörliga bilder och blinkande skyltar utgöra en trafikfara och bör undvikas.

Skyltar med skiftande ljusstyrka kan också ge störande ljus in i bostäder. När reklambudskapet inte har anknytning till platsen bör endast platser avsedda för allmän reklam komma i fråga. På dessa platser ställs det dock mycket höga krav på skyltarnas kvalitet. Dessa typer av skyltar bör därför undvikas i Vetlanda kommun.

Krävs bygglov: ja, se sidan 15 för utförlig information gällande elektroniska skyltar.

Byggplatsskylt

Prövas normalt till bygglovet för åtgärden. De kan vara belysta eller obelysta och är ofta av enkel karaktär. Skyltarna brukar placeras på fristående master, byggställningar eller på inhägnader. Byggskyltar som ger information om vad som pågår vid en verksamhet ska placeras inom byggområdet.

Krävs bygglov: ja, om skylten placeras utanför byggarbetsplatsen.

Fasadbelysning bostadshus

Krävs bygglov: nej

Flagga, nationsflagga

Flaggor som nationsflagga till exempel svenska flaggan, flaggor med kommunvapen eller regionala flaggor, kräver inte bygglov. Inte heller flaggstängerna.

Krävs bygglov: nej

Flagga med reklam

Flaggor med företagsnamn, produktnamn och företagsloggor på fristående flaggstänger återfinns ofta i utkanten av samhällen. Inne i stadskärnan ser man ofta motsvarande flaggor på stång som är fäst i fasad eller på tak. Fjäderflagga är en variant. För att en flagga ska komma till sin rätt bör den placeras i öppna landskap eller stadsrum. En flagga åldras relativt fort och bör bytas ut då den blåst sönder eller blivit smutsig. Flaggor används ofta för att göra reklam för verksamheter som finns på lokaler ovanför bottenvåning.

Flaggor som tas ned varje dag är inte bygglovspliktiga, inte heller själva flaggstängen.

Flaggor, skyltar och andra utskjutande anordningar över gångbana ska inte sitta på en lägre höjd än 2,70 meter respektive 4,60 meter över körbana.

Krävs bygglov: ja. Flagga som tas ner varje dag är inte bygglovspliktig.

Gatubelysning

Krävs bygglov: nej

Informations- och orienteringstavlor

Informations- och orienteringstavlor förekommer ofta vid infarter till en kommun, ett industri- handels- eller bostadsområde. Tavlans information vänder sig ofta till turister eller besökare och ska hjälpa besökare att hitta till rätt byggnad eller entré.

Orienteringstavlor som är mindre än två kvadratmeter och som inte innehåller någon form av reklam såsom företagslogotyper och kontaktinformation är bygglovsbefriade, i övriga ärenden krävs bygglov.

Krävs bygglov: förekommer det reklam, logga, kontaktinformation på tavlan: ja. Finns det ingen reklam, logga, kontakt information och tavlan är under en kvadratmeter: nej.

Julbelysning över gator

Krävs bygglov: nej

Ljusprojektion, mer än 4 veckor

Krävs bygglov: ja, projektion kortare tid än fyra veckor, se tillfällig skylt/affisch/ljusanordning.

Markis, fällbar som dras upp varje dag med mycket lite reklam/logga

För reklam på markis som utgör 10 % eller mindre av markisduken, krävs inte bygglov för reklamen. Dock kan markisen kräva bygglov.

Markiser får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,10 meter under perioden april-oktober. Under perioden november-mars, samt på onsdagar kl. 00-09 året om, ska markiser ha en höjd på lägst 2,65 meter övergångsbana. Enligt 9 § allmänna lokala ordningsföreskrifter för Vetlanda kommun, 06FS 2009:144 Ö18/09.

Krävs bygglov: nej

Markis, fällbar som dras upp varje dag, markisen primärt reklambärare

Markiser med omfattande reklambudskap mer än 10 % av markisduken, betraktas som skylt när reklamen är dominerande på anordningen. Markiser över gångbana ska inte sitta på en lägre höjd än 2,70 meter respektive 4,60 meter över körbana.

Krävs bygglov: ja

Målat reklambudskap

Målat reklambudskap är ofta figurer och bokstäver målade direkt på fasad, plank eller vägg. Ofta belyser man dessa skyltar för att förstärka intrycket. En billig skylt att tillverka men kräver ofta kontinuerligt underhåll.

Krävs bygglov: ja

Parabolantenn med reklam/text kopplat till verksamheten

Krävs bygglov: ja

Reklamskylt, alla förkommande typer, fristående, på fasader, tak

Flaggor och skyltar över gångbana ska inte sitta på en lägre höjd än 2,70 meter respektive 4,60 meter över körbana.

Krävs bygglov: ja

Reklamyltor/reklamtavlor

Denna typ av yta/tavla är lämplig vid försäljningsställen som till exempel närbutiker och kiosker där det ofta förekommer en rik flora av skyltar. Kan innehålla både löpsedlar, varureklam, spelinformation med mera. För att få ett organiserat utseende krävs att man avgränsar ett fält där reklamen kan bytas ut och förnyas och anpassas till

stadsbilden och byggnaden. Genom bygglov för reklamfältet behövs inte bygglov för varje enskild reklamkampanj.

Krävs bygglov: ja

Skylt inomhus

I köpcentrum och gallerior sätter företagen ofta ut skyltar för att locka in kunder och det kan både vara produktnamn, företagsnamn eller kampanjer. Man måste ta hänsyn till framkomligheten för synskadade, personer med funktionshinder, barnvagnar, rullatorer med mera.

Krävs bygglov: nej

Små skyltar

Om man sätter upp en skylt som är mindre än 1 kvm, (fristående bokstäver räknas inom en omslutande linje) och inte påverkar en byggnads eller ett bebyggelseområdes historia, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga världen, får den sättas upp utan bygglov. Man får sätta upp max en skylt per verksamhet. Skylten ska sitta på en byggnad, vara max 10 cm tjock, inte skymma viktiga detaljer, sitta på bottenplanet och får inte vara belyst.

På offentlig plats krävs polistillstånd, även för skyltar som inte behöver bygglov.

Krävs bygglov: nej

Stolpskylt, skyltpylon

Stolpskylt, skyltpylon är en fristående hög skylt som har sin egen bärande konstruktion. Här samlas ofta olika sorters allmän reklam eller en reklamplats för verksamhet, köpcentra, produkt eller liknande. Stolpskylt, skyltpylon förekommer ofta i storskaliga miljöer som industriområden, affärscentrum eller bensinmackar. Reklamen vänder sig ofta till trafikanter.

Skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,65 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,50 meter. Enligt 9 § allmänna lokala ordningsföreskrifter för Vetlanda kommun, 06FS 2009:144 Ö18/09.

Krävs bygglov: ja

Strålkastare med horisontell eller vertikal stark ljusspridning

Ljuset hjälper till att se föremål och platser på dygnets mörka timmar. En ljusanordning kan även bidra till att skapa trygghet. Ofta söks bygglov för ljusanordning och skylt i samma lov. Har ljusanordningen en stark ljusspridning ska bygglov sökas.

Klagomål beträffande ljusanordning kan hanteras antingen enligt plan- och bygglagen och/eller enligt miljöbalken.

Krävs bygglov: ja

Tillfällig skylt/affisch/ljusanordning, uppsatt max i 4 veckor

Skyltar/affischer och ljusanordningar som till exempel sätts upp i samband med arrangemang, auktion, tivoli med mera kan ses som tillfälliga. Skylten/affischen eller

Ljusanordningen får sitta uppe maximalt i fyra veckor enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning(1998:814). Åtgärden är bygglovsbefriad men kräver tillstånd av polismyndigheten. Trasiga affischer, skyltar och lampor ska snarast bytas ut eller tas bort. Skylten och stolpen ska tas bort av den som ansvarar för anordningen.

Krävs bygglov: nej, men tillstånd krävs från markägaren och polisen.

Trafik- och informationsskylt, väg- och sjömärken enligt förordning

I trafiken förekommer flera olika skyltar, lokaliseringsmärken, upplysningsmärken, påbudsmärken och varningsmärken. Dessa regleras i vägmärkesförordningen (2007:90) och motsvarande finns för sjömärken, sjötrafikförordningen (1986:300).

Krävs bygglov: nej

Trottoar-/gatupratare

Felaktigt utformade och uppställda trottoar-/ gatupratare och varuställ skapar problem och otrygghet för synskadade, personer med funktionshinder, barnvagnar med mera. Det är därför viktigt med utformning och placering. För att få sätta upp trottoar eller gatupratare på allmän plats krävs det tillstånd från den som förvaltar marken samt tillstånd från polisen enligt ordningslagen 3 kap. 1 § (1993:1617).

Krävs bygglov: nej, men tillstånd krävs från markägaren och polisen.

Täckta skyltfönster med text på utsidan av fönstret

Är skyltfönstret täckt och texten fäst på utsidan av fönstret krävs bygglov. Mindre text/reklam på insidan av fönstret kräver inte bygglov.

Krävs bygglov: ja om fönstret är täckt och om det är fäst på utsidan av fönstret. Mindre text/reklam på insidan kräver inte bygglov.

Valreklam

Valreklam före allmänna val, såsom valreklam, propaganda från partier, personer och organisationer som kandiderar eller information om allmänna val, är bygglovsbefriade. Trasiga affischer ska snarast bytas ut, eller tas bort. Stolpar och skyltar ska snarast tas bort efter avslutat val.

Krävs bygglov: nej

Väsentlig ändring av befintlig skylt/ ljusanordning

För att ändra budskapet på en befintlig skylt krävs inte bygglov. Ändrar man skyltens funktion, från t.ex. plåtskylt till ljuslåda kan bygglov krävas. Ändrar man väsentligt storlek på skylten/ ljusanordningen, det vill säga mer än 10 %, krävs bygglov. Kontakta alltid handläggare på miljö- och byggförvaltningen i svårbedömda ärenden.

Krävs bygglov: vid större ändring än 10 % av storleken krävs bygglov. Bara byta text/utseende på befintlig skylt kräver inte bygglov.

Elektroniska skyltar i Vetlanda kommun

Bygglov krävs för elektroniska skyltar. I de fall där befintliga traditionella skyltanordningar byts ut mot elektroniska liknande skyltanordningar krävs nytt bygglov.

Elektroniska skyltar är att betrakta som både skyltar och ljusanordningar. Detta innebär att de gör större påverkan på stadsmiljö, tillgänglighet, trafiksäkerhet, människor och miljö än traditionella skyltar. Därför bedöms elektroniska skyltar vara bygglovspliktiga även om de är mindre än 1 kvm, enligt 6 kap 3a § 1 p. plan- och byggförordning (2011:338)

Detta gäller inom detaljplanelagt område och områdesbestämmelser. Vad som gäller utanför detaljplan, se rubrik "Andra tillstånd" sid. 6 i dokumentet riktlinjer för skylt- och ljusanordning i Vetlanda kommun. Om du är osäker på inom vilket område (detaljplan eller områdesbestämmelser) fastigheten är belägen, kontakta handläggare på miljö- och byggförvaltningen för bedömning i det enskilda fallet.

Följande riktlinjer gäller bildskärmar och projektioner samt nuvarande och framtida tekniker med liknande påverkan på omgivningen.

Budskap

Bygglov kan eventuellt efter granskning i varje enskilt fall medges för elektroniska verksamhetsskyltar, byggplatsskyltar och skyltar med samhälls-, turist- och besöksinformation samt information om händelser av stort allmänt intresse. Byggnadsnämnden granskar placering, utformning och antalet skyltar.

Däremot accepteras inte elektronisk skyltning för allmän reklam eller nyhetsförmedling - med undantag för i externa handelsområden och större industriområden.

Vetlandas större industriområden är centralt lokaliserade med Brogårds industriområde strax sydväst om centrum och Brunmsgård/Målaregården cirka en kilometer öster om Stortorget. Handelsområden finns externt i Nydala i norr samt i mindre omfattning i Brogård söder om Västerleden. På dessa platser ställs det dock mycket höga krav på skyltarnas kvalitet. Dessa typer av skyltar bör undvikas i Vetlanda kommun.

Teknik

Varje bild ska visas i minst 15 sekunder. Skärmen får inte bli helt mörk vid bildbyte och bytet mellan bilder ska göras med övertoning. Övertoningstiden mellan två bilder ska minst vara 3 sekunder.

- Ljud tillåts inte
- Rörliga bilder tillåts inte
- Bilder ska utformas med mörk bakgrund för att minska omgivningspåverkan och energianvändning
- Ljustyrkan är reglerbar och anpassas efter dagsljuset
- Inte lysa starkare än 350 candela/m² efter solens nedgång
- Budskapet får inte verka anstötligt

Placering

Elektroniska skyltar hör i första hand hemma i externa handelsområden och de större industriområdena. I centrala lägen ges bygglov till elektroniska skyltar endast undantagsvis.

Elektroniska skyltar får inte störa boende negativt enligt 1 kap 3 § samt 9 kap 1 § 3 p. Miljöbalken (1998:808).

Elektroniska skyltar får inte heller påverka trafiksäkerhet negativt.

Elektroniska skyltar tillåts normalt inte vid parker, vattenområden, skolor, broar och bostadsområden eller mot naturområden.

För att få bygglov är det en förutsättning att skylten på ett naturligt sätt passar in i den kringliggande miljön och samspelar med omgivande arkitektur. Handlingar som lämnas in med bygglovsansökan ska tydligt redovisa skyltens utseende. Bedömningar görs i varje enskilt fall utifrån gällande förutsättningar.

På fasad

Verksamheters huvudskyltar ska vara analoga. I centrum medges elektroniska skyltar på fasad endast undantagsvis och då normalt endast i gatuplan. I externa handelsområden och större industriområden kan elektroniska skyltar på fasad medges i större utsträckning än centralt, och då även över gatuplan.

I fönster

Elektroniska skyltar kan medges i fönster och skyltfönster när syftet är att annonsera verksamheten i lokalen. Allmän reklam accepteras inte.

Elektroniska skyltar i skyltfönster ska vara en del av skyltningen och placeras tillbakadragna från fönsterglas.

Elektroniska skyltar som placeras bakom fönsterglas och riktas mot allmän plats bedöms som en fasadändring och kräver därför bygglov. I ett fönster eller skyltfönster kan dock 1st elektronisk skylt som är mindre än 0,6 m², sättas upp utan bygglov och lysa dygnet runt, förutsatt att:

- Samtliga budskap speglar verksamheten
- Skylten sitter minst 30 cm in från glaset
- Inte lyser starkare än 350 candela/m² efter solens nedgång
- Ljusstyrkan är reglerbar och anpassas efter dagsljuset
- Fönsterytan inte täcks till mer än 50 %
- Varje bild visas minst 15 sekunder och bildbyte görs med övertoning om minst 3 sekunder

Fristående skyltar

Fristående skyltar placeras i första hand på kvartersmark och ska följa riktlinjer för elektroniska skyltar vad gäller ljusstyrka, bildväxling, placering, trafiksäkerhet m.m.

Trafikmiljö

Elektroniska skyltar ska generellt sett undvikas i trafikmiljön, då de kan ha en negativ effekt på trafiksäkerheten. Rörliga bilder samt placering har stor inverkan på förarens beteende. I kombination med mörker och ogynnsamma väderförhållanden (t.ex. regn, dimma) kan dessa skyltar ytterligare försvåra köruppgiften.

I eller i närheten av komplexa trafikmiljöer som korsningar, cirkulationer och där korsande oskyddade trafikanter förekommer tillåts inte elektroniska skyltar.

Bygglov kan eventuellt ges för elektroniska skyltar om man har beaktat ovanstående samt att de placeras där de inte konkurrerar med annat som fordonsförare måste kunna uppfatta. De får inte skymma sikten eller riskera att blända trafikanter. Förare ska enbart hinna se en bildväxling. Rörlighet i bilder tillåts inte. Även telefonnummer och adresser ska undvikas.

Utformning

Handlingar som lämnas in med bygglovsansökan ska redovisa skyltens tekniska prestanda. Elektroniska skyltar ska ha automatisk reglerbar ljussensor som justerar ljusstyrkan automatiskt efter omgivningsljuset med hänsyn till max tillåten ljusstyrka, undantaget mindre elektroniska skyltar (max 0,6 m²) som är placerade i skyltfönster för vilka det räcker att ljusstyrkan manuellt kan justeras.

Elektroniska skyltar får inte blinka och flimra. De ska vara försedda med automatisk feldiagnostisering som automatiskt stänger av skylten vid eventuella tekniska fel.

Ljusstyrkan ska vara inställd så att visuella olägenheter som bländning eller påverkan på omgivningen inte uppstår. Skyltarna får inte vara bländande eller störande för omgivningen. Som mest tillåts 350 candela/m² efter solens nedgång.

Skyltens intensitet ska godkännas av miljö- och byggförvaltningen efter att skylten driftsatts.

Miljöpåverkan

Idag är elektroniska skyltar betydligt mer energikrävande än analoga, traditionellt belysta skyltar. Det beror i första hand på att en elektronisk skylt är tänd även när det är ljust ute.

För att minimera energiförbrukningen gäller följande för elektroniska skyltar:

- Visa bilder med mörka bakgrunder
- Ljusstyrkan är reglerbar och anpassas efter dagsljuset
- Inte lysa starkare än 350 candela/m² efter solens nedgång

Miljöbalken

Miljöbalken skall tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan så som genom buller, skakningar, ljus eller liknande. I fråga om verksamhet som kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken tillämpas utöver balken även bestämmelser i annan lag.

Enligt 2 kap. 3 § Miljöbalken (1998:808) ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I 9 kap. Miljöbalken (1998:808) finns vissa regler om hälsoskydd. Till dessa regler är begreppet "olägenhet för människors hälsa" knutna. Enligt 9 kap. 3 § Miljöbalken (1998:808) avses med olägenhet för människors hälsa störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Störningen bör alltså vara av någon betydelse och inte av helt tillfällig natur och ska kunna vara skadlig i antingen fysiskt eller psykiskt hänseende på en människas hälsotillstånd.

Med störningar som påverkar välbefinnandet avses störningar som inte är av sådan karaktär att de kan visas vara direkt hälsoskadliga men som ändå påtagligt inverkar på människors psykiska välbefinnande.

Övrigt

I samband med bygglovsansökan ska kontaktuppgifter till de som ansvarar för skyltens drift samt innehåll lämnas. Den sökande ansvarar för att hålla dessa uppgifter uppdaterade.

Om det anses nödvändigt ur t.ex. stadsmiljösynpunkt, med hänsyn till trafiksäkerheten eller av andra anledningar, kan ytterligare villkor komma att fastläggas i bygglovet. Ett exempel på villkor kan vara att den elektroniska skylten ska släckas helt vissa tider på dygnet.

Avsteg från dessa riktlinjer medför att fastighetsägaren kontaktas av Vetlanda kommuns tillsynsmyndighet.